

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
медичної частини № 25 філії Державної установи «Центр охорони
здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у
Харківській та Луганській областях**

22.08.2023

м. Київ, 2023

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», групою національного превентивного механізму (далі – НПМ) у складі:

Морозов Руслан Олегович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Миронова Олена Анатоліївна, представник громадської організації; здійснили позапланове відвідування медичної частини № 25 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях (далі – медична частина), яка знаходиться на території державної установи «Олексіївська виправна колонія (№ 25)» (далі – установа).

Підпорядкування:

Міністерство юстиції України, міністр – Малюська Денис Леонтійович;
Державна установа «Центр охорони здоров'я Державної кримінально - виконавчої служби України», керівник установи – Васильєв Сергій Григорович.

Місцезнаходження: місто Харків, вулиця Кюї Цезаря, будинок 44.

Керівництво:

Свердленко Віталій Іванович, завідувач медичної частини.

За результатами попереднього відвідування НПМ 13.10.2021 виявлені наступні порушення та недоліки:

новоприбулим до установи особам не проводиться повний первинний медичний огляд;

у медичних картках засуджених відсутні записи про первинний огляд лікаря-стоматолога та лікаря-психіатра;

засудженим особам не проводиться своєчасне та належне обстеження органів дихання та опорно-рухового апарату, оскільки у медичній частині не працює рентгенологічне обладнання;

через відсутність у медичній частині лікаря рентгенолога засуджені не проходять повний профілактичний медичний огляд, зокрема рентгеноскопію органів дихання;

засуджені позбавлені можливості укладання декларацій з сімейним лікарем;

через відсутність реактивів клінічна лабораторія медичної частини не проводить біохімічні дослідження крові;

хворим на ВІЛ не проводиться імуноферментний аналіз (ІФА), обстеження на рівень CD4 клітин та обстеження з визначення рівня вірусного навантаження ВІЛ;

медичну інформаційну систему ВІЛ-інфікованих осіб, через відсутність у штаті медичної частини лікаря-інфекціоніста, веде фельдшер;

засуджені з підозрою на вірусний гепатит С не отримують необхідного лікування, оскільки їм не проведено якісне ПЛР тестування;

у медичній частині відсутній ізолятор для хворих осіб на психічні захворювання, у зв'язку з чим особи з підозрою на психічні захворювання не ізолюються від інших засуджених для надання необхідної їм первинної медичної допомоги;

деякі засуджені отримують лікарські засоби на руки без зазначення кількості, що ускладнює належний контроль за лікуванням;

засуджені проходять профілактичний медичний огляд за допомогою телемедичного комплексу IDIS, але медичні висновки за результатами такого обстеження в медичних картках відсутні;

стоматолог не виконує пломбування зубів, а серед видів стоматологічної допомоги переважно використовується видалення (екстракція) зубів;

аптека медичної частини незабезпечена усіма необхідними лікарськими засобами;

в установі не встановлені контейнери для збору використаних засобів індивідуального захисту;

працівники установи та засуджені не завжди дотримуються маскового режиму;

у медичній частині не забезпечено належне збирання, сортування та утилізацію медичних відходів;

медична частина не забезпечена госпітальним майном (костюм, халат та туфлі госпітальні);

в установі не створено умов щодо утримання осіб з інвалідністю (відсутні пандуси, поручні тощо).

Під час відвідування НПМ виявлено наступний позитивний досвід організації функціонування медичної частини, який може бути поширено:

задовільний санітарно-гігієнічний стан приміщень медичної частини;

заклад забезпечений гарячим водопостачанням;

облаштована зона для психоемоційного розвантаження;

наявний кабінет для проведення фізіотерапевтичних процедур.

Разом з тим, у ході відвідування виявлені недоліки в роботі медичної частини, що призводять до порушення прав засуджених.

II. Факти, виявлені під час візиту

1. Відповідно до Розділу II Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого спільним наказом Міністерства юстиції України та Міністерства охорони здоров'я України від 15.08.2014 № 1348/5/572 (далі – Порядок) протягом чотирнадцяти діб перебування засуджених у дільниці карантину, діагностики та розподілу вони підлягають повному медичному обстеженню, яке здійснюють лікарі відповідного профілю, а також рентгенологічному обстеженню. Проте у медичній частині не працює рентгенологічний та флюорографічний апарати, та відсутній лікар-рентгенолог (вакантна посада на 0.5 ставки), що унеможлиблює вчасне проведення рентгенологічних обстежень (фото № 1-2).

2. У медичній частині відсутній лікар-терапевт який, обов'язково має брати участь у медичних оглядах, що порушує зазначені вимоги Порядку.

3. У картках амбулаторних хворих (форма № 025/о) відсутні результати обстеження за допомогою телемедичного комплексу IDIS, що порушує «Інструкції щодо заповнення форми первинної облікової документації № 025/о» затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110. Також у медичній частині не ведеться «Журнал проведення профілактичного огляду осіб, узятих під варту, які утримуються в державній установі «Олексіївська виправна колонія (№ 25)».

4. Неналежним чином заповнені інформовані добровільні згоди на проведення діагностики та лікування (наявні лише підписи засуджених без вказання паспортних даних), чим порушуються вимоги Інструкції щодо заповнення форми первинної облікової документації № 003-б/о «Інформована добровільна згода пацієнта на проведення діагностики, лікування та на проведення операції та знеболення і на присутність або участь учасників освітнього процесу», затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110. Зазначене може свідчити про відсутність добровільної згоди пацієнтів для застосування щодо них методів діагностики, профілактики та лікування, та є порушенням статті 43 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (фото № 3).

5. У медичній частині не впроваджена програма замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ), для осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів, що порушує їх право на вибір методів лікування відповідно до статті 38 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

6. У порушення Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затвердженого спільним наказом Міністерства охорони здоров'я України,

Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України та Державною службою України контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156, медичною частиною не вжито заходів із забезпечення безперервності лікування препаратами ЗПТ, засуджений, який з 01.08.2023 по 10.08.2023 отримував ЗПТ припинив лікування після переведення до установи (згідно із записами у медичній картці амбулаторного хворого форма № 025/о від 21.08.2023 засуджений має синдром залежності).

Крім того в установі є засуджений з цукровим діабетом I типу, але відповідно до медичної документації медичною частиною не забезпечено надання консультативної, діагностичної та лікувальної допомоги з боку лікаря-ендокринолога, що може свідчити про відсутність медичного супроводу хворих на цукровий діабет та інші ендокринологічні захворювання.

Вищезазначене свідчить про порушення прав засуджених на охорону здоров'я та медичну допомогу згідно з статтею 49 Конституції України, статтею 284 Цивільного кодексу України та статтею 6 Закону України «Про Основи законодавства України про охорону здоров'я», де передбачено право на кваліфіковану медикосанітарну допомогу як складову права на охорону здоров'я.

7. У порушення вимог Стандартів медичної допомоги при вірусному гепатиті С у дорослих, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 15.01.2021 № 51, особи з підозрою на вірусний гепатит С не проходять ПЛР - тестування, у зв'язку з чим вони не отримують необхідного лікування, що може призвести до погіршення стану їх здоров'я та поширення зазначеного інфекційного захворювання серед інших засуджених осіб. На момент відвідування в установі виявлено 84 особи з підозрою на вірусний гепатит С лише 5 з них пройшли ПЛР – тестування та отримують відповідне лікування.

8. У медичній частині обладнано лише один ізолятор для інфекційних хворих, що унеможлиблює одночасного розміщення хворих на небезпечні інфекційні захворювання окремо один від одного та інших засуджених. Разом з тим на підлозі приміщення ізолятора розміщено килим, чим порушуються вимоги Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2020 № 1777, про забезпечення реалізації програми з мінімізації кількості пилу (очищення поверхонь шляхом миття, заборона на використання килимового покриття) (фото № 4).

9. Медична частина не забезпечена усіма необхідними лікарськими засобами відповідно до Національного переліку основних лікарських засобів і виробів медичного призначення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 № 333.

10. У порушення Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 № 584, у медичній частині виявлено протерміновані лікарські засоби у великій кількості. Разом з тим у кабінеті лікаря-стоматолога знайдено пломбувальні матеріали та свердла з строком придатності, що минув (фото № 5 – 7).

11. Встановлено неналежне ведення журналу обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень у засуджених, зокрема, медичними працівниками не заповнюється графа про вжиті заходи та дата прийняття рішення за результатами перевірки. Також у журналі обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень у засуджених майже відсутні випадки фіксації тілесних ушкоджень за останні два роки, що може свідчити про неналежне виявлення та фіксацію таких випадків з боку працівників установи та медичної частини.

12. У журналах обліку роботи бактерицидних ламп не вказано передбачену виробником потужність (години), їх використання, що унеможливило контроль за обсягом використаного часу лампами.

13. У порушення вимог абзацу дев'ятого частини першої статті 8 та частини першої статті 118 Кримінально-виконавчого кодексу України, засуджені залучаються до робіт в медичній частині без укладання трудового договору. Зокрема, до робіт на безоплатній основі залучаються днювальні, які виконують функції молодшого медичного персоналу, зокрема, які здійснюють прибирання приміщень, супровід хворих до приміщень медичної частини, тощо.

14. Відповідно до Державних будівельних норм України для будинків і споруд закладів охорони здоров'я у палаті має бути ліжка, стіл для прийому їжі, стільці (за кількістю місць у палаті), місця для зберігання речей, приліжкові меблі. Водночас у палаті для соматичних хворих, де розміщено 4 ліжка наявні лише 2 приліжкові тумби.

15. У порушення Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом від 30.12.2014 № 1417, неналежним чином обладнана протипожежна система, що може загрожувати життю медичного персоналу та засуджених у разі виникнення пожежі.

16. Медична частина не пристосована для вільного переміщення маломобільних груп населення (відсутні пандуси, поручні, підйомники, тощо), що порушує вимоги Державних будівельних норм України В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення» (фото № 8).

17. У порушення розділу V Порядку та Закону України «Про реабілітацію інвалідів в Україні», не всі особи з інвалідністю отримують належних діагностичних, лікувальних і реабілітаційних заходів через відсутність індивідуальних програм реабілітації, за наявності відомостей, що підтверджують

стійке порушення функцій організму, обумовлених захворюваннями, наслідками травм, які спричиняють обмеження нормальної життєдіяльності.

III. Рекомендації

Міністерству юстиції України:

вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у медичній частині № 25 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях

забезпечити контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбування кримінальних покарань, реалізацію законних прав та інтересів засуджених на охорону здоров'я у медичній частині № 25 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Харківській та Луганській областях.

Державній установі «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України»:

Забезпечити:

медичну частину функціонуючим рентгенологічним апаратом;

належне проведення первинного на профілактичних оглядів засуджених;

медичну частину лікарем-терапевтом та лікарем-рентгенологом;

внесення висновків телемедичних обстежень за допомогою IDIS до амбулаторних карток хворих (форма № 025/о);

належне заповнення інформованих згод на проведення лікування та діагностики;

організацію проведення замісної підтримувальної терапії особам, які її потребують;

взаємодію медичної частини із закладами охорони здоров'я для належного надання медичної допомоги засудженим;

своєчасне обстеження та лікування осіб, з підозрою на захворювання вірусним гепатитом С;

медичну частину додатковим ізолятором для можливості одночасного розміщення хворих на небезпечні інфекційні захворювання окремо один від одного та інших засуджених;

належне очищення поверхонь приміщення ізолятора, прибрати килим;

аптеку медичної частини усіма необхідними лікарськими засобами та виробами медичного призначення;

утилізацію протермінованих лікарських засобів;

укладання цивільно-правових договорів із засудженими, які залучені до роботи у медичній частині у якості днювальних;

медичну частину твердим інвентарем відповідно до чинного законодавства;

покращення доступності приміщень медичної частини для маломобільних груп населення;

виконання індивідуальних програм реабілітації осіб з інвалідністю;
дотримання вимог пожежної безпеки в медичній частині.

Додаток: фото до звіту.

Головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

Руслан МОРОЗОВ

Фото до звіту

Фото 1

Фото 7

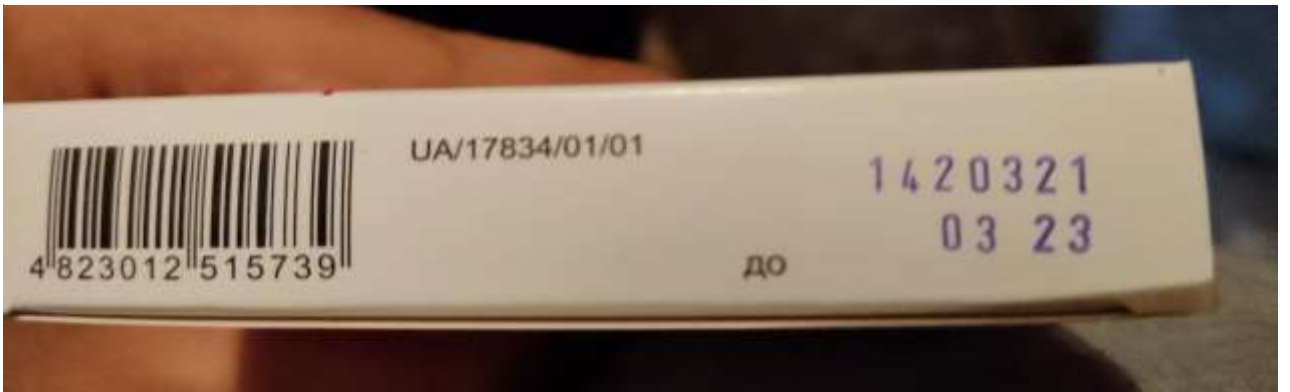

Фото 8

